

เว ส า รั ช ช ั ธ ร ร ม ๔

พระพิชิตมารผู้ถึงที่สุดโลก ทรงทำโลกทั้งหลาย ให้อินดี
ด้วยพระรัศมี พระองค์ยังดอกปทุม คือ เวไนยสัตว์ให้บานด้วย
พระคำรัส ทรงสมบรูณ์ด้วยเวสาร์ชธรรม ๔ เป็นอุดมบุรุษ
ละความกลัวและความยินดีได้เด็ดขาด ทรงถึงธรรมอันเกษม
องอาจกล้าหาญ พระผู้เลิศในโลก ทรงปฎิญาณซึ่งฐานะของ
ผู้องอาจและพุทธภูมิทั้งสิ้น ไม่มีใครจะทักท้วงได้ ในฐานะไหน ๆ

วารสารธรรม ๔

๔๓๐

ธรรมกายเป็นกายตรัสรู้ธรรมที่เป็นเป้าหมายชีวิตของ
ทุกๆ คนในโลก การที่จะปฏิบัติให้เข้าถึงธรรมกายได้ ต้องเริ่ม
จากการฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง ให้สะอาดบริสุทธิ์ผ่องใสอยู่เป็น
ประจำ เมื่อหยุดนิ่งได้ถูกส่วน ในไม่ช้าก็จะเข้าถึงธรรมกายได้
แล้วชีวิตเราจะเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น มีความสุข
เพิ่มขึ้น มีความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิต และเรายัง
สามารถอาศัยธรรมกาย ขจัดกิเลสอาสวะให้หมดสิ้นจากใจ
ไปสู่อายตณนิพพานได้

มีวาระพระบาลีที่ปรากฏใน ขุททกนิกาย อปาทาน ว่า

“พระพิชิตมารผู้ถึงที่สุดโลก ทรงทำโลกทั้งหลาย ให้
ยินดีด้วยพระรัศมี พระองค์ยังดอกปทุม คือ เวไนยสัตว์ให้บาน
ด้วยพระคำรัส ทรงสมบุรณ์ด้วยวารสารธรรม ๔ เป็น
อุดมบุรุษ ละความกลัวและความยินดีได้เด็ดขาด ทรงถึง
ธรรมอันเกษม อดจากล้าหาญ พระผู้เลิศในโลก ทรงปฏิญาณ
ซึ่งฐานะของผู้อาจและพุทธภูมิทั้งสิ้น ไม่มีใครจะหักท้วงได้
ในฐานะไหนๆ เมื่อพระพุทธเจ้าผู้คงที่พระองค์นั้นบันลือสีหนาท
ย่อมไม่มีเทวดา มนุษย์ หรือพรหมบันลือสีหนาทตอบได้
พระพุทธเจ้าผู้แก้แค้นในบริษัท ทรงแสดงธรรมอันประเสริฐ
ช่วยมนุษย์พร้อมทั้งเทวดาให้ข้ามวัฏสงสาร”

เวสารัชชธรรม ๔

๔๗๑

พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าของเรา ทรงเป็นผู้เลิศกว่าใครๆ ในภพทั้งสาม ในวันนี้หลวงพ่จะอธิบายคุณธรรมที่สำคัญประการหนึ่ง ที่เรียกว่า เวสารัชชธรรม ซึ่งเป็นคุณธรรมเฉพาะของพระลัมมาลัมพุทเธเจ้าเท่านั้น เพราะเหตุที่พระบรมศาสดาทรงสมบุรณ์ด้วยเวสารัชชธรรม ๔ ประการ พระองค์จึงเป็นผู้องอาจ ไม่ครั่นคร้าม มีความกล้ากล้า อาจหาญในท่ามกลางพุทธบริษัท เป็นที่กราบไหว้ของมนุษย์และเทวดาทั้งหลาย

*เวสารัชชธรรม ๔ ประการนี้ เกิดจากการที่บุตรของสุนัขขัตตลิลฉวีได้กล่าวตู่พระลัมมาลัมพุทเธเจ้า แล้วพระสารีบุตรได้ยืนการตู่ขึ้นว่า ธรรมอันยิ่งของมนุษย์ที่เป็นญาณทัสสนะอันวิเศษ พอแก่ความเป็นอริยะของพระพุทเธเจ้าไม่มี พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าทรงแสดงธรรมที่ประมวลด้วยความตรึก ที่ไตร่ตรองด้วยการคาดคิดเอาเอง แต่ธรรมที่พระองค์ทรงแสดงเพื่อประโยชน์ใด ธรรมนั้นไม่ได้เป็นไป เพื่อความสิ้นทุกข์โดยชอบแก่ผู้ปฏิบัติตาม พระสารีบุตรจึงนำเรื่องนั้นมากราบทูลให้พระพุทเธองค์ทราบ

เวสารัชชธรรม ๔

๔๗๒

พระบรมศาสดาจึงตรัสกับพระสารีบุตรว่า “สารีบุตร ตถาคตประกอบด้วยเวสารัชชธรรม คือธรรมที่ทำให้เกิดความแก่ล้าลง จึงปฏิญาณฐานะของผู้องอาจ บั่นลือสีหนาท ในบริษัท ยังพรหมจักรให้เป็นไป เวสารัชชธรรมของตถาคตนี้มี ๔ ประการ สารีบุตร เราไม่เห็นเหตุนี้ว่า สมณะ พราหมณ์ เทวดา มาร พรหม หรือใครๆ ในโลก ที่จกั๊กท้วงเราว่า ท่านไม่ควร ปฏิญาณตน ว่าเป็นพระสัมมาสัมพุทธะ ธรรมเหล่านี้ท่านยังไม่ได้ ตรัสรู้แล้ว ดูก่อนสารีบุตร เมื่อไม่เห็นเหตุนี้ เราก็คือเป็นผู้ถึงความ ปลอดภัย ถึงความไม่มีภัย ถึงความเป็นผู้แก่ล้าลง”

สรุปย่อๆ ก็หมายถึงว่า พระองค์ทรงปฏิญาณว่า เป็น พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ตรัสรู้แล้วเองโดยชอบจริง บาลีเรียกว่า สัมมาสัมพุทธปฏิญาณ ส่วนพระสาวกก็ไม่เชื่อว่าเป็นสัมมาสัมพุทธะ นักบวชเหล่าอื่นก็ไม่มีใครที่บรรลुพระลัทธิปัญญุตญาณเหมือน พระองค์ ในโลกนี้ไม่มีใครจะมายิ่งกว่า เสมอเหมือนก็ไม่มี พระองค์ทรงเป็นเยี่ยมที่สุด คือเยี่ยมด้วยโลกุตตรธรรมอันเลิศ แม้ในส่วนที่เป็นโลกียะก็เป็นเยี่ยม

ในสมัยที่พระมหาบุรุษประสูติ หมื่นโลกธาตูก็ห้วนไหว เทวดาในหมื่นโลกธาตุนั้นพากันมาประชุมในมณฑลจักรวาล พิณที่ ชึงสาย กลองที่ชึงหน่ง ไม่มีใครประโคม ก็ประโคมขึ้นเอง บัอม

วารสารธรรม ๔

๔๗๓

และที่กักขังเป็นต้น ของพวกมนุษย์ ได้พังเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย คนป่วยก็หาย คนตาบอดโดยกำเนิดก็มองเห็น คนหูหนวกโดยกำเนิดได้ยินเสียง คนพิการเดินไม่ได้ก็เดินได้ คนที่ไม่สติ ก็มีจิตใจตั้งมั่น เรือที่แล่นไปต่างประเทศก็ถึงท่าโดยสะดวก พวกมิเวร ก็ได้มีเมตตาจิตต่อกัน ไฟในอเวจีมหานรกดับชั่วคราว แสงสว่างในโลกกันตนรกก็เกิดขึ้น ไม้ดอกไม้ผลก็ออกดอกออกผล เหมือนโลกธาตุ ได้มีธงดอกไม้เป็นอันเดียวกัน นี่คืออานุภาพของพระบรมโพธิสัตว์ผู้จะมาตรัสรู้ธรรม

วารสารธรรมข้อที่ ๒ ทรงกล่าวไว้ว่า “สารีบุตร เราไม่เห็นเหตุนี้ว่า สมณะ พราหมณ์ เทวดา มาร พรหม หรือใครๆ ในโลกที่จักหักทวงเราโดยสธรรมในข้อว่า ท่านปฎิญาณตนว่าเป็นพระชินาสพาสวะเหล่านี้ของท่านยังไม่สิ้นไป ดูก่อนสารีบุตร เมื่อไม่เห็นเหตุนี้ เราก็คือผู้ถึงความปลอดภัย ถึงความไม่มีภัย ถึงความเป็นผู้แก่ล้าล้าอยู่” หมายถึงว่า พระองค์ทรงปฎิญาณ ความเป็นชินาสพอรหันต์จริง ชินาสพหมายถึงผู้มีอาสวะสิ้นแล้ว ไม่มีกิเลสอาสวะอันใดที่พระองค์จะละไม่ได้อีกต่อไป

ในโลกนี้มีผู้ปฎิญาณว่าตัวเองเป็นพระอรหันต์มากมาย หวังว่าการปฎิญาณของตัวเองจะเป็นทางมาแห่งลาภสักการะหรือชื่อเสียง เหมือนเจ้าลัทธิทั้ง ๖ ที่ปฎิญาณว่าตัวเองเป็นพระอรหันต์

เวสารัชชธรรม ๔

๔๗๔

แต่ครั้งเศรษฐีให้หะไปเอาบาตรไม้จันทน์ที่ห้อยอยู่บนยอดไม้ ด้วยตัวเอง เจ้าลัทธิเหล่านนั้นก็ทำไม่ได้

นอกจากนี้ยังมีพระพาหิยะ ก่อนที่ท่านจะมาพบพระ-
ลัมมาลัมพุทฺธเจ้า ก็หลงตัวเองว่า เป็นพระอรหันต์ ได้รับการ
ยกย่องจากพวกชาวบ้าน เพราะไม่นุ่งห่มผ้า แต่ครั้งถูกเตือนสติ
จากมหาพรหมผู้เคยเป็นสหายเก่า ก็เลิกทิฐิขึ้นเสีย รีบมา
เข้าเฝ้าพระพุทธองค์เพื่อฟังธรรม ในที่สุดท่านก็ได้บรรลุธรรม
เป็นพระอรหันต์ เพราะมีพยานยืนยันการตรัสรู้ธรรมเป็น
พระอรหันต์กันมากมายนี้แหละ พระองค์จึงทรงบัญญัติว่า
เป็นพระชีณาสพจริง บาลีเรียกว่า ชีณาสวปฏิญญา

เวสารัชชธรรมข้อที่ ๓ ทรงกล่าวไว้ว่า “สารีบุตร เรา
ไม่เห็นเหตุนี้ว่า สมณะ พราหมณ์ เทวดา มาร พรหม หรือใครๆ
ในโลก ที่จักหักท้วงเราว่า ท่านกล่าวธรรมเหล่าใดว่าทำอันตราย
ธรรมเหล่านั้นไม่อาจทำอันตรายแก่ผู้ช้องเสพได้จริง ดูก่อน
สารีบุตร เมื่อไม่เห็นเหตุนี้ เราก็เป็นผู้ถึงความปลอดภัย
ถึงความไม่มีภัย ถึงความเป็นผู้แก่ล้าวกล้า” หมายความว่า
ถ้าหากใครปฏิบัติตามธรรมที่พระองค์ตรัสสอนเอาไว้ นอกจาก
จะไม่เป็นอันตราย ไม่นำพาไปสู่อบายแล้ว ยังยกใจผู้ปฏิบัติให้ไป
สู่สวรรค์และนิพพาน ส่วนบาปธรรมใดๆ ที่มีโทษ แล้วพระองค์

เวสารัชชธรรม ๔

๔๓๕

ทรงห้าม ถ้าใครขึ้นไปทำก็จะได้รับทุกข์รับโทษจริง จะมีทุกข์หนักในอบาย คำปฏิญญานี้เรียกว่า อันตรายิกธรรมวาตะ

ประการสุดท้าย พระองค์ทรงปฏิญญาว่า “สารีบุตร เราไม่เห็นเหตุนี้ว่า สมณะ พราหมณ์ เทวดา มาร พรหม หรือใครๆ ในโลกที่จะชักท้วงเราว่า ท่านแสดงธรรมเพื่อประโยชน์อย่างใด ประโยชน์อย่างนั้นไม่เป็นทางสิ้นทุกข์โดยชอบแก่คนผู้ทำตาม” หมายความว่า พระองค์ทรงแสดงธรรมเพื่อประโยชน์อย่างใด ประโยชน์อย่างนั้น เป็นทางนำผู้ทำตามให้ถึงความสิ้นทุกข์โดยชอบจริงไม่ใช่ยิ่งเพิ่มทุกข์แก่ผู้ปฏิบัติ แต่ยังปฏิบัติตามหลักพุทธวิธี ผู้ที่มีทุกข์มากก็ทุกข์น้อย มีทุกข์น้อยก็หมดทุกข์ สุขน้อยก็สุขมาก ที่สุขมากอยู่แล้ว ก็สุขยิ่งๆ ขึ้นไป ใครมีกิเลสมาก ครั้นนำธรรมะของพระองค์ไปปฏิบัติ กิเลสอาสวะก็เบาบางลง หรือแม้ไม่ได้บรรลุธรรมอะไรในภพชาตินี้ การได้ฟังธรรมหรือได้ปฏิบัติตามที่พระองค์ทรงสอนนั้น ก็จะเป็นอุปนิสัยปัจจัยติดตัวไปข้ามภพข้ามชาติ คำสอนของบรมศาสดานั้น เป็นไปเพื่อความหลุดพ้นจากทุกข์อย่างแท้จริง ทรงยืนยันชัดเจนจึงเรียกว่า นิยานิก-ธรรมเทศนา

คุณธรรมทั้ง ๔ ประการ ที่หลวงพ่อดำนำมาอธิบายนี้เป็นสิ่งที่บังเกิดขึ้นได้ยากกับบุคคลทั่วไปในโลก เพราะต้องอาศัย

เวสารัชชธรรม ๔

๔๓๖

การสร้างบารมี ชนิดเอาชีวิตเป็นเดิมพันมาหลายภพหลายชาติ และก็ต้องปรารถนาพุทธภูมิเท่านั้น เพราะฉะนั้นให้ทุกท่านได้ ภาควิมิใจที่เราได้เกิดมาเป็นมนุษย์ มาพบพระพุทธศาสนา ได้มี โอกาสศึกษาเรียนรู้คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้เป็น สัมมาสัมพุทธะ เป็นพระอรหันต์ขีณาสพ พระพุทธวจนะก็เป็น นิยยานิกรรมที่จะนำเราให้หลุดพ้นจากทุกข์พบสุขแท้จริง ฉะนั้นให้หมั่นปฏิบัติธรรม เพราะทุกคนมีสิทธิ์ที่จะเข้าถึงธรรม ดังนั้นให้ขยันทำใจให้หยุดนิ่ง จะได้เป็นพยานยืนยันการตรัสรู้ ธรรมของพระพุทธเจ้ากันทุกคน

